

[Hanne Reintoff.]

ringe resultat i hele efterkrigsperioden, at byggesektoren skal holde for som begrænsningsobjekt, hver gang samfundskonomen er kommet ud i en uligevægtstilstand, som ikke længere kan opretholdes.

Følgerne af denne politik rammer ikke blot byggesektoren, men breder sig ud over hele samfundskonomen i form af en almindelig aktivitetsnedskæring, der betyder en alvorlig forringelse af levefoden for dem, som den går direkte ud over, og en almindelig sænkning af nationalproduktet i kraft af den ufuldstændige ressourceudnyttelse, som aktivitetsbegrænsningen er udtryk for. Det må selvfølgelig her tilføjes, at den tidligere regering bærer et tungt medansvar for, at samfundskonomen nu igen skal udsættes for en symptomkur, der intet hjælper på selve sygdommens årsager.

Af det socialdemokratiske efterkrigsprogram, der jo faktisk blev en utopi, men som man vel nok fik nogle til at tro på, fremgår det jo helt klart, at man var i stand til at finde og i hvert tilfælde på papiret opstille teoretiske ideer om, hvordan man kunne komme ud af situationen, hvordan staten kunne finde en farbar udvej bl. a. ved indførelse af fuld grundskyld, ved udstedelse af obligationer til skødehavere på beløb svarende til grundværdien osv. Men i stedet for at praktisere denne fremgangsmåde, der ville have hindret privatpersoner i at profitere på de samfundsmæssige værdistigninger, der opstod, har socialdemokratiet endog givet afkald på de spæde muligheder, som man havde i kraft af lovgivningen om grundstigningsskyld, til at inddrage en væsentlig del af fremtidige grundværdistigninger i statskassen, nemlig da man i 1965 kapitulerede over for grundejernes protester mod en højere grundværdibeskatning som følge af 13. almindelige vurdering.

Det er faktisk derfor nogle postgange for sent, når socialdemokratiet nu slår om sig med krav om ekspropriation af jord til byggeformål. Det er i hvert tilfælde for sent, hvis man skal afbøde de skader, der er sket, men mener man det alvorligt nu, er sent selvfølgelig bedre end aldrig, og der bliver vel også inden for alt for mange år lejlighed til at vise det.

Man skulle tro, at tanken kunne vinde tilslutning i det radikale venstre, hvor tanken

om samfundsmæssig eje af jorden faktisk først blomstrede frem, således at der teoretisk set, hvis det radikale venstre vil følge sin politik, skulle være flertal her i folketingsalen for ekspropriationsideen.

Med regeringsforslaget vil man vel nok i nogen grad kunne bremse prisstigningen på jord og muligvis også i det lange løb befordre en vis nedgang i renteniveauet, hvis Nationalbanken i øvrigt vil lade en sådan nedgang slå igennem — jeg ved ikke, om ministeren kan svare mig på det. Men det sker på bekostning af byggeriets omfang og forsinker derved forsyningen af boliger til dem, der lider under boligangelen.

De forkortede afdragstider og den strammere lånudmåling fører til højere boligudgifter både direkte og indirekte, fordi den strammere udmåling af kredit fra de kommercielle kreditinstitutter tvinger de bygherrer, der bliver tilbage, ud på det sorte eller grå kapitalmarked for at skaffe den kapital, der kommer til at restere i forhold til de gamle lånegrænser. Hvad vil ministeren gøre ved det?

Vil man løse problemet om boligforsyning til bunds, bliver der ingen anden udvej end at fremskaffe den fornødne byggejord ved ekspropriation og derefter stille den til disposition mod rimelige afgifter for byggeriet af nye boliger. Samtidig må der føres nøje kontrol med andre omkostningsselementer i byggeriet, for langtidrentens vedkommende ved, at der over de offentlige finanser stilles lånekapital til rådighed i fornødent omfang og til en rimelig rente. For at undgå, at der derigennem udløses ekstra pres på det øvrige lånemarked, må der indføres en almindelig investeringskontrol, som sikrer, at der ikke bruges kapital til unødvendige formål, og der må sættes snævre grænser for belåning af de kapitalgevinster, der stadig måtte kunne opstå, selv om prisstigningen for jord og kapital bliver modvirket.

Der er altså farbare veje, hvis regeringen vil bruge dem.

Boligministeren (Hastrup): Hvis jeg skal takke de ærede ordførere, skal det være for, at de dog trods alt alle anerkender, at vi her beskæftiger os med et område, hvor der er behov for en reform. At man så ikke er enig i lovforslagets måde at gribe tingene an på i alle enkeltheder, er en sag for sig, men det er